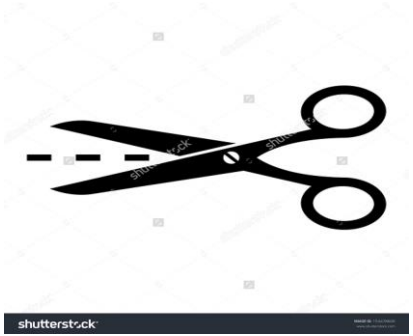

Työn tulevaisuus ja byrokratialoukut

Pätkätöiden ongelmakohtia ja ratkaisuehdotuksia

FM Heidi Rytkönen

Tuntiopettajan tuulinen ja turvaton työelämä

- Monet oppilaitokset palkkaavat tuntiopettajia. Vapaan sivistystyön lähes koko opetus perustuu tuntiopettajien työlle.
- Omalla kohdalla kuusi työnantajaa koska tuntimäärät oppilaitoksissa liian vähäisiä ja täydennyskoulutus on ollut lähes mahdotonta, vain yksi opetettava kieli. Haluan tarjota verkkokursseja monessa opistossa, koska näin voin tehdä vihdoin töitä enemmän päivisin kuin iltaisin.
- Omien oikeuksien ajamiseen tuntiopettajilla ei jää aikaa kun opetus on usein iltaisin ja viikonloppuisin. OAJ:lle olemme vähemmistö ja “epätyypillisiä” työntekijöitä vaikka tuntiopettajia on satoja per opisto ja muuallakin paljon.

Vapaassa sivistystyössä

- Opettaja suunnittelee kurssit puoli vuotta ennen mahdollista työn alkua omalla ajallaan palkatta.
- Syyskuussa viikkoa tai kahta ennen opettaja saa tietää tuleeko kurssia, johon hän on sitoutunut määräaikaisella sopimuksella ja varannut koko opetusvuodelle ajan vapaaksi kyseistä kurssia varten.
- Kurssi voidaan perua ilman mitään korvausta jos ilmoittautujia ei ole tarpeeksi tai kesken opetuskauden jos opiskelijat eivät käy kurssilla.
- Opettaja saa korvauksen vain pidetyistä tunneista vaikka muuta työtä kertyy.
- Työterveyttä harvoin on, sairaana saa palkan vain tietyn työssäolomäärän täytettyään.

- Vanhempainlomalle pätkätöistä lähteminen tarkoittaa lisää epävarmuutta ja vuosien kalastelua palattaessa töihin.
- On vaikeaa tehdä työtä järkeviä määriä kun opetuskaudet ovat lyhyet ja loppu vuodesta on työtöntä tai vähätöistä.
- Pätkätyö on vaikea yhdistää perhe-elämään ja lasten hoitoon koska työajat vaihtelevat ja on paljon iltatöitä.
- Ilta-ja viikonloppukorvausta ei saa erikseen, tuntipalkka on sama aina.
- Tuntiopettajat kulkevat paikasta toiseen, matkoihin menee paljon aikaa.
- Byrokratiaan töiden ympärillä, töiden säilyttämiseen ja kalasteluun menee liikaa aikaa ja se on väsyttävää.

Henkilökohtainen tilanteeni:

- Kuusi-kahdeksan työnantajaa per vuosi.
- 12 vuotta pätkätöissä opettajana. Jatkuva epävarmuus ja työnhaku, stressi.
- Edut huonot ellei olemattomat. Miten eläke kertyy?
- Ei pysyviä työyhteisöjä tukena, kollegoita näkee harvoin.
- Osa työnantajista tekee hyvin lyhyitä sopimuksia, vapaa sivistystyö erityisen epävarma työnantaja.
- Työ itse motivoi ja sitä olisi mukava tehdä kun ei kertyisi niin paljon työttömyyksiä väliin.
- Työ on liikkuvaa ja sen luonne muuttuu. Valtion tuet jäykkiä ja suosivat joko

Ratkaisuja?

- Päätoimisuuksien muodostaminen eri opetusasteilta mahdolliseksi. Sivutoimisuuksien välttäminen ellei työntekijä itse niin halua.
- Yhteinen tietopankki pätkätöitä tekeville, paperityötä vähemmäksi. Lupa työttömyyskassoille nähdä sopimukset ja tehdyt työt systeemistä niin, ettei opettajan tarvitse etsiä, pyytää ja lähettää kaikkea tietoa itse.
- Varmuutta työn jatkuvuuteen ja sitoutuneisuutta työnantajilta (usein valtio tai kunta).
- Loppu pätkäsopimusten ketjutukselle.
- Palkka pakollisista nyt palkattomista lomista.

- Ei kikytunteja pätkätyöläisille eikä opettajille muutenkaan.
- Aikuiskoulutuksesta ei saa leikata, lisä- ja uudelleen pätevöityminen ja työn ohessa opiskelu helpoksi, joustavaksi ja tuetuksi.
- Aikuisopistoille ja kansalaisopistoille mahdollisuus ja velvollisuus palkata opettaja pysyvästi kun työ jatkuu vuodesta toiseen.

Heidi Rytkönen, FM, espanjan tuntiopettaja